

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

AMASYA ÜNİVERSİTESİ

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	5
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	6
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	8
7. DENETİM BULGULARI	8

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu	2
Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi	3
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi	3

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Mevcut Taşınmazların Değerini Artıran Bakım Onarım Harcamaları ile Bir Kısım Yatırım Harcamalarının İlgili Hesaplara Kaydedilmeyip Doğrudan Gider Yazılması
2. Yıl Sonu İtibariyle Tahsil Edilemeyen Kira Geliri Olmadığı Halde Mali Tablolarda İlgili Hesapların Bakiye Vermesi

B. Diğer Bulgular

1. Üniversite Mülkiyetindeki Taşınmazların İhale Edilmesinde ve Yönetiminde Yaşanan Mevzuata Aykırılıklar ile İktisadi İşletmelerle İlgili Temel Yasal Düzenlemelere İhtiyaç Bulunması
2. Mevcut İhale Usullerinden Birisiyle Satın Alınabilecek İşlerin Kısımlara Bölünerek Doğrudan Temin Yoluyla Satın Alınması
3. Adli Yargıda Kamu İdaresi Aleyhine Hükmolunan Paranın Tahsili İçin Hak Sahipleri Tarafından Doğrudan İcraya Gidilmesi Nedeniyle İlave Masraf Yapılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Amasya Üniversitesinin kökleri 1974 yılında kurulan Eğitim Enstitüsüne ve 1975 yılında kurulan Amasya Meslek Yüksekokuluna dayanmaktadır. Eğitim Enstitüsü ve Amasya Meslek Yüksekokulu 1982 yılında YÖK'ün kurulmasıyla birlikte On Dokuz Mayıs Üniversitesine bağlanmış ve eğitim hayatına "Eğitim Yüksekokulu" olarak devam etmiştir.

Amasya Üniversitesi 01.03.2006 tarihli ve 5467 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilat Kanunu, Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Telsiz Kanunu ile 78 ve 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1 inci maddesiyle 28.03.1983 tarihli ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'na eklenen Ek Madde 70 uyarınca kurulmuştur. On Dokuz Mayıs Üniversitesine bağlı bölümler de 5467 sayılı Kanun'un yayımlanma ve yürürlük tarihi olan 17.03.2006'dan itibaren Amasya Üniversitesi bünyesine dahil edilmiştir.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı

çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Amasya Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yükseköğretim kurulu, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 9 fakülte, 1 yükseköğretim kurulu, 3 enstitü, 8 meslek yükseköğretim kurulu ve 9 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

2023 yıl sonu itibarıyla akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2’de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	72	50	122
Doçent	109	52	161
Doktor öğretim üyesi	257	76	333
Öğretim görevlisi	183	60	243
Araştırma görevlisi	104	81	185
Toplam	725	319	1.044

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idare	254	115	369
Sağlık	6	2	8
Avukatlık	2	0	2
Eğitim-öğretim	0	0	0
Teknik	50	38	88
Yardımcı	35	23	58
Sözleşmeli	23	32	55
İşçi	239	0	239
Toplam	609	210	819

Üniversitede 2023 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı (725+609) 1.334’tür.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelin, (A) "Özel Bütçeli İdareler" bölümünde yer alan Amasya Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2023 yılına ait ödenek dağılımı ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

Gider Türü	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Personel Giderleri	509.863.881	507.068.592	99,45
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	70.551.000	70.385.368	99,76
Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	75.515.074	44.115.173	58,41
Cari Transferler	14.367.575	14.298.642	99,52
Sermaye Giderleri	60.000.000	58.894.108	98,16
Sermaye Transferleri	-	-	-
Toplam	730.297.530	694.761.883	95,14

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 477.965.000 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 252.602.530 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 730.297.530 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %95,14'ü olan 694.761.883 TL kullanılmıştır.

2023 yıl sonu itibarıyla Personel Giderlerinde 509.863.881 TL ödeneğin 507.068.592 TL'si, Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderlerinde 70.551.000 TL ödeneğin 70.385.368 TL'si, Mal ve Hizmet Alımı Giderlerinde 75.515.074 TL ödeneğin 44.115.173 TL'si, Cari Transferlerde 14.367.575 TL ödeneğin 14.298.642 TL'si, Sermaye Giderlerinde 60.000.000 TL ödeneğin 58.894.108 TL'si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2023 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Erasmus, Mevlana ve Farabi Değişim Programı, Kalkınma Ajansı destekleri ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 6.184.913 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2023 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

Gelir Türü	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
------------	--------------------	------------------	-----------------------

Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	6.785.000	11.861.701	174,8
Alınan Bağış ve Yardımlar	464.893.000	687.892.543	148
Sermaye Gelirleri	-	-	-
Diğer Gelirler	6.287.000	9.560.057	152,1
Toplam	477.965.000	709.314.301	148,40
Gelirlerden Ret ve İadeler (-)	-	-	-
Net Toplam	477.965.000	709.314.301	148,40

Üniversitenin 2023 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 477.965.000 TL olup, yıl sonunda net bütçe geliri 709.314.301 TL olarak gerçekleşmiştir.

Dönem faaliyet geliri 2.151.946.963,27 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 369.865,59 TL ve faaliyet gideri 865.183.663,88 TL olan Üniversite, 2023 yılını 1.286.393.433,80 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

-Döner Sermaye İşletmesinin 2023 yılı gelir toplamı 4.354.163,38 TL, gider toplamı 3.386.168,34 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 967.995,04 TL kâr ile tamamlanmıştır.

-Sosyal Tesisin/İktisadi İşletmenin 2023 yılı gelir toplamı 4.783.338,31 TL, gider toplamı 4.009.359,49 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem sonu 773.978,82 TL kâr ile tamamlanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe

Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun uyarınca iç kontrol sistemi; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi

kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir. 2023 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Üniversite iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve Kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler, tam olarak belirlenmiş ve Kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerinin belirlenmesine ilişkin operasyonel düzeyde risk değerlendirme çalışmalarını yapmış, stratejik düzeydeki risk değerlendirme çalışmalarını ise 2025-2029 Stratejik Plan hazırlık çalışmaları kapsamında tamamlayacak şekilde çalışmalara devam etmektedir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma (risklerin gerçekleşme ihtimali- olası etkisi belirlenerek önem düzeyine karar verme) yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup 3 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 1'i doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları mevcuttur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Amasya Üniversitesi 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Mevcut Taşınmazların Değerini Artıran Bakım Onarım Harcamaları ile Bir Kısım Yatırım Harcamalarının İlgili Hesaplara Kaydedilmeyip Doğrudan Gider Yazılması

Üniversiteye ait taşınmazların değerini artıran bakım ve onarım harcamalarının ilgili taşınmazların kayıtlı değerine eklenmesi yerine, 630 Gider Hesabına kaydedildiği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "25 Maddi Duran Varlıklar" hesap grubunun "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 170 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde; "1) Maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı arttıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyet, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edilir ve amortisman hesaplamasında dikkate alınır." denilmektedir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan "Amortisman ve Tükenme Payları" konulu 47 Sıra No.lu Genel Tebliğ'in 6'ncı maddesinin ikinci fıkrasında, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelikte yer alan taşınmazlar için 34.000 TL'yi aşan ve değer artırıcı harcama olarak kabul edilen giderlerin ilgili duran varlığın maliyetine ekleneceği belirtilmiştir. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın 07.11.2023 tarihli Oluruyla 34.000 TL'lik bu tutar güncellenerek 114.000 TL'ye çıkarılmıştır.

Aynı maddenin üçüncü fıkrasında da; "Hesaplarda kayıtlı duran varlıklar için yapılan harcamalardan yukarıda belirtilen limitleri aşanlar değer artırıcı harcama olarak kabul edilir" denilmektedir.

Bu itibarla, taşınmazlar için 34.000 TL'yi (07.11.2023 tarihinden sonra 114.000 TL'yi) aşan bakım, onarım ve tamir mahiyetindeki harcamaların 630 Giderler Hesabına gider yazılması yerine, ilgili maddi duran varlıkların değerini artırdığı için bu varlıkların kayıtlı değerlerine eklenmesi gerekmektedir.

Üniversite tarafından 2023 yılında yapılan yapım, bakım ve onarım harcamalarından maddi duran varlıkların değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini ve sağlanan faydayı artıran toplam 8.851.963,55 TL harcamanın belirtilen varlıkların değerine eklenmesi yerine gider olarak muhasebeleştirildiği görülmüştür. Belirtilen tutarın 4.587.505,95 TL'lik kısmı 630.30.06.07.70 hesap koduna kayıtlı 28 kalem harcamadan, 4.264.457,60 TL'lik kısmı 630.30.06.07.90 hesap koduna kayıtlı 33 kalem harcamadan oluşmaktadır.

Bu hatalı kayıttan dolayı, Üniversiteye ait mali tablolarda bir taraftan maddi duran varlıklar gerçek değerinden daha düşük gösterilmekte, diğer taraftan Üniversitenin gideri gerçek durumundan daha fazla gösterilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; bulgumuzda belirtilen taşınmazların değerini artıran bakım ve onarım harcamalarından toplam (1.119.936,91+786.863,09) 1.906.827,00 TL'lik kısmının gerçekte taahhüt işi olduğu ve 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına kaydedilmesi

gerekirken sehven 630 Gider Hesabına kaydedildiği, diğer harcamalarla ilgili hatalı kayıtların ise düzeltileceği bildirilmiştir.

Yapılan değerlendirmede, 258 hesaba kaydedilmesi gereken tutar düşüldükten sonra, ilgili taşınmazları değerine eklenmeyip 630 hesaba gider yazılan tutarın (8.851.963,55-1.906.827,00) 6.945.136,55 TL olduğu; diğer yandan aynı şekilde mali tablolarda hataya sebep olan 258 hesaba yazılmayıp 630 hesaba kaydedilen tutarın da 1.906.827,00 TL olduğu anlaşılmıştır.

Sonuç olarak, taşınmazların değerini artıran 6.945.136,55 TL tutarındaki harcamanın ilgili maddi duran varlık hesapları kaydedilmeyerek 630 Gider Hesabına kaydedilmesi ile 1.906.827,00 TL tutarındaki harcamanın ise 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına kaydedilmeyerek 630 Gider Hesabına kaydedilmesi nedeniyle Üniversitenin 2023 yılı mali tablolarında toplam 8.851.963,55 TL hataya sebep olunmuştur.

BULGU 2: Yıl Sonu İtibariyle Tahsil Edilemeyen Kira Geliri Olmadığı Halde Mali Tablolarda İlgili Hesapların Bakiye Vermesi

Taşınmaz kira gelirlerine ilişkin kayıtlar esas alınarak yapılan incelemede, 31.12.2023 tarihi itibariyle Üniversiteye ait taşınmazların kira gelirlerinin tamamının tahsil edildiği ve ertesi yıla kira gelirinin devretmediği anlaşılmış olmakla birlikte; Üniversitenin 2023 yılı mali tablolarında 120.03.06.01.99 Taşınmaz Kira Gelirleri hesabının 18.635,74 TL, 220.03.06.01.99 Taşınmaz Kira Geliri hesabının 23.123,73 TL borç bakiyesi verdiği görülmüştür.

Merkezî Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne göre, "120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı" ile "220 Gelirlerden Alacaklar Hesabı" elde edilen gelirlerin tahakkuk, tahsil veya terkinlerinin izlenmesi için kullanılmaktadır.

Aynı Yönetmeliğin 52 ve 53 üncü maddeleri gereğince; bir yıl içinde tahsil edilecek gelirler tahakkuk ettiğinde "120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına" borç, "600 Gelirler Hesabına" alacak, tahsilat yapıldığında da 120 no.lu hesabına alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilmektedir. Yönetmeliğin 138 ve 139 uncu maddeleri gereğince; bir yıldan daha uzun sürede tahsil edilecek gelirlerin tahakkuk, tahsil ve terkinlerinin izlenmesinde de aynı şekilde "220 Gelirlerden Alacaklar Hesabı" kullanılmaktadır. Bu hesapta kayıtlı tutarlardan dönem sonunda vadesi bir yılın altına inen tutarlar 220 no.lu hesaba alacak, 120 no.lu hesaba borç kaydedilmektedir.

Belirtilen düzenlemeler gereğince, 120 ve 220 no.lu hesaplara kaydedilerek izlemeye alınan kira gelirleri tahsil edildiğinde de alacak kaydı yapılarak bu hesapla kapatılmaktadır. Bu hesapların kapatılması, yani bakiye vermemesi demek, tahakkuk eden kira gelirinin tamamının tahsil edildiği anlamına gelmektedir. Kapatılmaması, yani bakiye vermesi demek, tahakkuk eden kira gelirinin bakiye tutarı kadar kısmının tahsil edilmediği anlamına gelmektedir.

Üniversiteye ait taşınmazların ihale dosyaları ile kira gelirlerinin tahsiline ilişkin belgeler esas alınarak yapılan incelemede, 2023 yıl sonu itibariyle taşınmaz kira gelirlerinden tahakkuk edip de tahsil edilmeyen herhangi bir tutarın olmadığı görülmüştür. Buna göre kira gelirlerine ilişkin “120.03.06.01.99” ve “220.03.06.01.99” alt hesap gruplarının bakiye vermemesi gerekirdi. Bakiye vermesi durumu, bakiye tutarı kadar kira gelirinin tahsil edilmediğini göstermektedir. Yetkililerle yapılan görüşmelerde, gerçekte tahsil edilmemiş kira gelirinin olmadığı teyit edilmiş, belirtilen durumun geçmiş yıllarda yapılan hatalı kayıttan kaynaklandığı anlaşılmış ve 2024 yılı içerisinde düzeltme kayıtları yapılmıştır. 2023 yılı mali tablolarına yansıyan bu hatalı kaydın, denetim görüşünün oluşturulmasında göz önünde bulundurulması bakımından bulgu konusu edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, mevcut hatalı işlem kabul edilerek, geçmiş yıllardan gelen alacak dosyalarıyla ilgili işlemlerin 2023 yılında kapatılmamasından kaynaklanan bahse konu hatalı işlemin 2024 yılında düzeltildiği belirtilmiştir.

Sonuç itibariyle, tahsil edilmeyen herhangi bir kira geliri olmaması nedeniyle borç bakiyesi vermemesi gereken “120.03.06.01.99 Taşınmaz Kira Gelirleri” ve “220.03.06.01.99 Taşınmaz Kira Geliri” hesaplarına bakiye verdirilerek, Üniversitenin 2023 yılı mali tablolarında toplam 41.759,47 TL hataya yol açılmıştır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Üniversite Mülkiyetindeki Taşınmazların İhale Edilmesinde ve Yönetiminde Yaşanan Mevzuata Aykırılıklar ile İktisadi İşletmelerle İlgili Temel Yasal Düzenlemelere İhtiyaç Bulunması

Üniversite mülkiyetinde bulunan taşınmazların, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu gereğince belli istekliler arasında kapalı teklif, açık teklif veya yarışma usullerinden birisiyle kiraya verilmesi gerekirken, pazarlık usulüyle kiraya verildiği görülmüştür.

2886 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinde de belirtildiği üzere, kamu idarelerine ait taşınmazların kiralama işleri bu Kanun'da yazılı hükümlere göre yürütülmektedir.

Uygulanacak ihale usulleri Kanun'un 35'inci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre; Kanun'un 1 inci maddesinde yazılı işlerin ihalelerinde, a) Kapalı teklif usulü, b) Belli istekliler arasında kapalı teklif usulü, c) Açık teklif usulü, d) Pazarlık usulü, e) Yarışma usulünden birisi uygulanmaktadır. İşin gereğine göre bu usullerden hangisinin uygulanacağı bu Kanun hükümlerine uyularak idarelerince tespit edilmektedir.

Kanun'un 36'ncı maddesinde, bu Kanun'un 1 inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde, tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan "Kapalı teklif usulü"nü esas olduğu belirtilmiştir. Kanun'un takip eden maddelerinde de, hangi durumlarda kapalı teklif usulü dışındaki usullerin uygulanacağı düzenlenmiştir.

Kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunan taşınmazların "Pazarlık usulü" ile ihale edilebilmesi için kiralanın yerlerin, Devletin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında olması gerekir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre genel bütçeli kamu idareleri Devlet tüzel kişiliği kapsamında sayılmakta, özel bütçeli bir kamu idaresi olan üniversiteler ise bu kapsamda değerlendirilmemektedir.

Danıştay 13. Dairesi'nin 03.02.2015 tarih ve E:2014/5184, K:2015/335 sayılı kararında; üniversitenin mülkiyetinde bulunan taşınmazların Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerden olmadığı belirtilerek, üniversitenin özel mülkiyetindeki ihale konusu taşınmazın 2886 sayılı Kanun'un 51'inci maddesinin (g) maddesi uyarınca pazarlık usulüyle ihaleye çıkarılmasının hukuka uygun olmadığı hükme bağlanmıştır.

5018 sayılı Kanuna ve belirtilen Danıştay kararına göre, üniversiteler tarafından yapılacak kiralamalarda 51 inci maddenin (g) bendinin uygulanması mümkün değildir.

Ayrıca, 2886 sayılı Kanun'un 74'üncü maddesine dayanılarak çıkarılan "Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik" hazinenin özel mülkiyetindeki yerler ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması vs işlerini kapsamaması nedeniyle, üniversitelere ait yerlerin kiralanması bu Yönetmeliğe göre yapılamamaktadır.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'na 23.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanun ile eklenen Ek 25'inci maddesiyle, yükseköğretim kurumlarının mülkiyetindeki taşınmazların kiraya verilmesinde üniversiteler yetkili kılınmıştır. Bu yetkiye istinaden, mülkiyetindeki taşınmazlar Üniversite yönetimi tarafından 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre doğrudan ihale edilebilmektedir.

Diğer yandan, Üniversite yönetimince başta okul kantinleri olmak üzere gelir getirici yerlerin üçüncü kişiler eliyle işletilmesi uygulamasından vazgeçilerek, bu tür yerlerin Üniversite iktisadi işletmesi eliyle yürütülmesi eğiliminde olduğu anlaşılmaktadır.

2547 sayılı Kanun'da, öğrencilerin ihtiyaçları için spor salonu sağlamak, kantin ve yemekhane açmak ve bunlardan öğrencilerin en iyi şekilde yararlanmaları için gerekli önlemleri almak üniversitelerin görevleri arasında sayılmıştır. Ancak, bütçe dışı kaynaklarla bu tür hizmetlerin nasıl ve ne şekilde yerine getirileceği hususunda yeterli yasal düzenleme bulunmamaktadır. Bu nedenle, bu tür hizmetlerin yürütülmesinde üniversiteler arasında uygulama birliği sağlanamadığı gibi uygulamada çeşitli sorunların yaşanmasına da yol açtığı görülmektedir. Bu alanda yasal düzenleme yapılması ihtiyacı geçmiş Sayıştay raporlarında da dile getirilmiştir.

Kantin gibi yerlerin üniversite iktisadi işletmeler eliyle yürütülmesi durumunda, dışarıdan işçi istihdamına ihtiyaç duyulmakta, ancak bu işçilerin hangi pozisyonda istihdam edileceği, işlerine son verilmesi veya emeklilikleri durumunda tazminat taleplerinin hangi bütçeden nasıl karşılanacağı hususunda belirsizlikler bulunmaktadır. Geçmişte taşeron firmalar tarafından istihdam edilen işçilerin işten çıkarılmaları veya emeklilikleri durumunda, tazminat talebi için yargı yoluna gitmeleri ve kamu kurumlarının bu tazminatları bütçelerinden ödemek zorunda bırakılması ve ödenen bu paraların rücu edilmesi için kurumların çaba sarfetmeleri gibi durumların, üniversite iktisadi işletmeler için de yaşanması kaçınılmaz olacaktır. Amasya Üniversitesi sözleşmesi sona eren kantinlerin iktisadi işletme eliyle yürütülmeye başlanmasıyla birlikte, bu hizmetler için dışarıdan 12 geçici işçi istihdam edilmeye başlanmış ve sözleşmeleri sona erecek diğer kantinlerle birlikte bu sayı daha da artacaktır.

Her biri farklı mekanlarda olan kantinlerin iktisadi işletmeler eliyle yürütülmesi durumunda; piyasadan ihale yoluyla malzeme satın alınması, bu malzemelerin öğrencilere satışı, parasının tahsili, muhafazası ve bütün bunlardan kimlerin nasıl sorumlu olacağı gibi hususlara ilişkin yeterli hukuki düzenleme bulunmaması nedeniyle bu alanın önemli riskler barındırdığı değerlendirilmektedir.

Öte yanda, 5018 sayılı Kanun'un 12 nci maddesinde, kamu idareleri tarafından Kanunda belirtilen bütçeleri dışında her ne adla olursa olsun bütçe oluşturulamayacağı; 13 üncü maddesinde, tüm gelir ve giderlerinin kamu idaresi bütçesinde gösterilmesi gerektiği; 49 uncu maddesinde, kamu idarelerine ait tüm mali işlemlerin aynı muhasebe sistemi içerisinde yer alması ve tüm mali işlemlerin kamu idaresinin mali tablolarında yer alması gerektiği hüküm altına alınmıştır. Döner sermaye işletmeleri için Kanunda istisnai bir düzenleme mevcut olup, bunun dışında her hangi bir kamu kaynağının kamu idaresi dışında oluşturulması, yönetilmesi ve raporlanması için mutlaka özel yasal düzenlemelere ihtiyaç bulunmaktadır.

Yeterli hukuki alt yapısı bulunmaması ve 5018 sayılı Kanunla kurulan yeni mali yönetimiyle de uyuşmayan üniversite iktisadi işletmelerinin faaliyet alanının daha fazla genişletilmemesi ve belirtilen risklerle karşılaşmaması için kantinlerin ihale yoluyla özel şahıslara ihale edilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir. İhale edilirken de, hem açık ihale usulüyle ihale edilmesi, hem de ürünlerin kalitesi, fiyatı, mekanın güvenliği, öğrencilerin sağlığı gibi temel konularda sözleşme ve şartnamelere yeterli, açık ve ağır hükümler konulması ve Üniversite yönetimi tarafından da sürekli denetim altında bulundurulması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; kantin gibi yerlerin Üniversite tarafından işletilmesine ağırlık verilmesinde belirtilen hizmetlerin sorunsuzca yürütülmesinin amaçlandığı, iktisadi işletmelerin kuruluş ve işleyişleriyle ilgili uygulama birliği sağlayan özel hukuki düzenleme bulunmadığı, mevcut yapıları bakımından çeşitli riskler taşıyan iktisadi işletmelerin 5018 sayılı Kanunla kurulan mali yönetim sistemine uyumlarının sağlanabilmesi için yasal düzenlemelere ihtiyaç olduğu ifade edilmiştir. Verilen cevapta, daha önce kiralanılan yerlerin 2886 sayılı Kanunun 51/g bendi kapsamında ihale edilmemeleri hususuna ise değinilmemiştir.

Belirtilen hizmetlerin özel şahıslar eliyle işletilmeleri amacıyla yapılacak ihaleler için hazırlanacak sözleşme ve şartnamelere sunulan hizmetin kalitesi ve fiyatlandırılmaları konusunda ağır hükümler konulması ve Üniversite tarafından da bu hizmetlerin etkin bir şekilde denetlenmeleri durumunda belirtilen sorunların yaşanmayacağı düşünülmektedir.

Sonuç olarak, kantin gibi yerlerin özel şahıslar eliyle işletilmesine ağırlık verilmesi önerisiyle birlikte, Üniversitenin mülkiyetinde bulunan kantin ve banka ATM yeri gibi

taşınmazların 2886 sayılı Kanun'un 51'inci maddesinin (g) bendine göre değil de, aynı Kanun'un ilgili maddelerinde düzenlenen belli istekliler arasında kapalı teklif, açık teklif veya yarışma usullerinden birisiyle ihale edilmesi gerektiği ve ayrıca üniversite iktisadi işletmelerin mevcut mali yönetim sistemine uyumları bakımından bir an önce gerekli yasal düzenlemelerin yapılmasına ihtiyaç olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Mevcut İhale Usullerinden Birisiyle Satın Alınabilecek İşlerin Kısımlara Bölünerek Doğrudan Temin Yoluyla Satın Alınması

Üniversitenin ihtiyacı olan bir kısım mal ve hizmet alımları ile bakım ve onarım işlerinin birleştirilerek Kanun'da sayılan ihale usullerinden birisiyle satın alınması yerine, parasal limitlerin altında kalacak şekilde parçalara bölünerek doğrudan temin yöntemiyle satın alındığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Uygulanacak İhale Usulleri" başlıklı 18 inci maddesinde; "Açık ihale", "Belli istekliler arasında ihale", "Pazarlık usulü" ihale usulleri olarak sayılmıştır. Doğrudan temin yöntemi bir ihale usulü olarak sayılmamıştır. Bu yöntem, ağırlıklı olarak parasal değeri küçük ihtiyaçların ihalesiz olarak kolaylıkla temin edilmesini amaçlayan istisnai bir alım şekli olarak Kanunda düzenlenmiştir.

4734 sayılı Kanun'un "Doğrudan Temin" başlıklı 22 nci maddesine göre, büyükşehir belediyesi sınırları dışında bulunan idarelerin 143.845,00 TL'yi (2023 yılı için) aşmayan ihtiyaçları doğrudan temin yöntemiyle satın alınabilmektedir. Bu maddeye göre yapılacak alımlarda, ilân yapma, teminat alma, ihale komisyonu kurma ve 10 uncu maddede sayılan yeterli kurallarını arama zorunluluğu bulunmamaktadır. İhale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçlar temin edilmektedir.

Kanun'un "Temel İlkeler" başlıklı 5 nci maddesinde ise; kamu ihalelerinde saydamlığın, rekabetin, eşit muamelenin sağlanması ve ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasının esas olduğu, yine kamu ihalelerinde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel usuller olduğu düzenlenmiştir.

Üniversitenin ihtiyacı olan bir kısım mal ve hizmet alımları ile bakım ve onarım işlerinin, Kanunda sayılan temel ihale usulleri yerine, belirli alımlar için getirilen parasal sınırların altında kalacak şekilde kısımlara bölünerek doğrudan temin yöntemiyle satın alınmasının, Kanun'un 5 inci maddesinde belirtilen ihalelerde saydamlığın, rekabetin ve eşit muamelenin sağlanması ilkelerine uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

Kanun uyarınca, kamu ihalelerinde rekabetin ve katılımın yeteri kadar sağlanabilmesi, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanabilmesi için öncelikle benzer nitelikte olan ve aynı yüklenici tarafından temin edilebilecek alımların birleştirilerek Kanunda yazılı ihale usullerinden birisiyle satın alınması gerekir. Yine Kanunun temel ilkeleri gereğince, kamu alımlarında gerekli planlamalar yapılarak ihtiyaçların birleştirilmesi, uygun şartlarda ve uygun zamanda ihale edilmesi önerilmektedir.

Yapılan incelemelerde, 2023 yılı içerisinde bedeli 75.000 TL'nin üzerinde bulunan;

- Toplam değeri 1.649.763 TL olan 17 adet "Yapım ve onarım işi",

- Toplam değeri 1.730.770 TL olan 13 adet "Tesisat işi",

- Toplam değeri 641.744 TL olan 5 adet "Tıbbi malzeme alımı işi"

- Toplam değeri 931.308 TL olan 7 adet "Temizlik malzemesi alımı işi" 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22/d maddesi kapsamında doğrudan temin yöntemiyle satın alındığı görülmüştür.

Temsili bakımından bedeli 75.000 TL'nin üzerindeki belirli alımlar seçilmiş olup, bu tutarın altında kalan diğer tüm alımlarla birlikte bir bütün olarak düşünüldüğünde, yapılan bu alımların iyi bir planlamayla birleştirilerek belirli dönemlerde ihale edilmesinin ve yapılacak rekabetçi ihale sonucu ihtiyacın daha uygun koşullarda temin edilmesinin mümkün olduğu düşünülmektedir.

Diğer yandan, Üniversite bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unun Kamu İhale Kurumu'nun uygun görüşüyle bir defa aşılması, ikinci defa uygun görüş talebinin karşılanmaması durumu, istisnai bir yöntem olan doğrudan temin yönteminin yaygın bir şekilde kullanıldığını da ortaya koymaktadır.

Kamu idaresi cevabında; Amasya Üniversitesi binalarının bir arada olmaması, ihtiyaçların yıl içinde aniden oluşması, bazı fakültelerin ihtiyaçlarının çeşitlilik göstermesi gibi nedeniyle ortaya çıkan ihtiyaçların birleştirilmesinde zorluklar yaşandığı belirtilerek ve doğrudan temin yönteminin yaygın olarak kullanıldığı kabul edilerek, bu amaçla bütçeye konulan ödeneklerin Kamu İhale Kurumunun izni dışında aşılmadığı ifade edilmiştir. Ancak verilen cevapta, doğrudan temin yönteminin uygulanabilmesi amacıyla ihtiyaçların kısımlara bölünmesinin, Kanunda belirtilen temel ilkelere uygun olmadığı hususuna değinilmemiştir.

Sonuç olarak, aynı ihale kapsamında yer alabilecek mal ve hizmet alımları ile bakım onarım işlerinin, parasal limitlerin altında kalacak şekilde kısımlara bölünerek "Doğrudan

Temin” yöntemiyle satın alınmasının 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun temel ilkelerine uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Adli Yargıda Kamu İdaresi Aleyhine Hükmolunan Paranın Tahsili İçin Hak Sahipleri Tarafından Doğrudan İcraya Gidilmesi Nedeniyle İlave Masraf Yapılması

Adli yargı mahkemelerinde Üniversite aleyhine sonuçlanan davalarda mahkemelerce hükmolunan para ve yargılama masraflarının, hak sahipleri tarafından Üniversiteye doğrudan başvurularak tahsil edilmesi yerine, icra yoluna gidilerek tahsil edilmesi nedeniyle ilave masraf yapılmasına sebep olduğu görülmektedir.

İcra takibi, borçlunun borcunu herhangi bir sebeple ifa etmemesi halinde alacaklının bu borcu Devlet gücü ile tahsil etmek üzere icra müdürlüğü nezdinde başlattığı takiptir. Mevcut uygulamaya göre, vatandaş Devletten alacağını Devlet zoruyla tahsil etmekte olduğu şeklinde bir görüntü ortaya çıkmaktadır.

Mevcut yasal durum nedeniyle; kamu idareleri aleyhine adli yargıda sonuçlanan davalarda hükmolunan ilama bağlı tutarların tahsili için hak sahiplerince öncelikle borçlu kamu idarelerine başvurulmamakta, ilam alınır alınmaz doğrudan icraya başvurulmakta ve kamu idareleri gereksiz yere icra masrafı ödemek durumunda bırakılmaktadır.

İlama bağlı bir alacağın ilgili kamu idaresine başvurulması durumunda tahsilinde herhangi bir sorun yaşanmayacağı aşıkardır. Tüm kamu idareleri ödenek olmasa da ilama bağlı bu borçlarını ödemek zorundadırlar. Başvuruda bulunmasına rağmen alacağın tahsil edilememesi durumunda ancak icra yoluna gidilmelidir. Bu gibi durumlarda da icra masrafı, ilama dayalı borcunu zamanında ödemeyen kamu görevlilerine kusuruna göre rücu edilmesi gerekmektedir.

Vatandaşın kamu idarelerinden alacağını tahsil edebilmek için başka bir kamu idaresini aracı olarak kullanması kamu yönetiminin genel ilkeleriyle bağdaşmadığı gibi, bu uygulama nedeniyle kamunun gereksiz yere masraf yapmasına yol açılmakta ve ayrıca icra dairelerinin iş yükünün artmasına sebep olmaktadır.

Amasya Üniversitesi tarafından son iki yılda (2022-2023 yıllarında) ödenen ilama bağlı borçlar ve icra masrafları aşağıdaki gibidir;

İdari yargıda toplam 16 adet dava sonuçlanmış ve Üniversite aleyhine toplam 96.092,55 TL hükmolunmuştur. Bu tutarın tahsili için doğrudan Üniversiteye başvurulmuş ve ilave bir masraf yapılmadan bu paralar hak sahibine ödenmiştir.

Adli yargıda toplam 10 adet dava sonuçlanmış ve Üniversite aleyhine toplam 170.061,30 TL hükmolunmuştur. Bu alacağın tahsili için icraya gidilmesi nedeniyle Üniversite ilave olarak toplam 229.583,89 TL icra masrafı ödemek zorunda kalmıştır.

İdari yargıda bu tür sorunların yaşanmaması için 2012 yılında 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 28 inci maddesinde değişiklik yapılarak, idari yargıda hükmolunan para ve yargılama giderlerinin tahsili için icra yoluna gidilmeden önce kamu idaresine başvuru zorunluluğu getirilmiştir.

2577 sayılı Kanununun 28 inci maddesinin (2) numaralı fıkrası; *“(6352/58) Konusu belli bir miktar paranın ödenmesini gerektiren davalarda hükmedilen miktar ile her türlü davalarda hükmedilen vekalet ücreti ve yargılama giderleri, davacının veya vekilinin davalı idareye yazılı şekilde bildireceği banka hesap numarasına, bu bildirim tarihinden itibaren, birinci fıkrada belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yatırılır. Birinci fıkrada belirtilen süreler içinde ödeme yapılmaması halinde, genel hükümler dairesinde infaz ve icra olunur.”* şeklinde düzenlenmiştir. Aynı maddenin (1) numaralı fıkrasında da, idari yargı kararlarının idareye tebliğinden başlayarak 30 gün içerisinde yerine getirilmesinin zorunlu olduğu hükmü mevcuttur.

İdari yargı için getirilen bu hükümlerle hem gereksiz masrafın önüne geçilmiş hem de icra dairelerinin iş yükü hafifletilmiştir. Benzer yasal düzenlemenin adli yargı için de getirilmesinde herhangi bir engel bulunmadığı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi tarafından da bulgumuzda belirtilen hususlara katılmıştır.

Sonuç olarak, adli yargıda kamu idareleri aleyhine sonuçlanan davalarda hükmolunan ilama bağlı borçların, icraya gidilmeden hak sahipleri tarafından doğrudan ilgili kamu idarelerine başvurularak tahsili yoluna gidilmesi hususunda, idari yargıya benzer şekilde yasal bir düzenleme yapılmasına ihtiyaç bulunduğu değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>